

Jakelussa mainitut

Asia: Etnisten suhteiden neuvottelukunnan (ETNO) sihteeristön lausunto

Suomen perustuslaki edellyttää perusoikeuksien ja siihen kuuluvan yhdenvertaisuusperiaatteen turvaamista. Julkinen valta ei voi toiminnoillaan asettaa ketään, yksin tai ryhmänä, eri asemaan ilman laillisesti perusteltua syytä. Haavoittuvassa asemassa olevien väestöryhmien perusoikeuksien turvaamista ei tehdä enemmistön kustannuksella.

Jokainen maassamme asuva toivoo voivansa osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnassamme, kokea olonsa turvalliseksi, olla myönteisessä vuorovaikutuksessa muiden kanssa ja tulla kohdelluksi reilusti elämässään. Kaikille turvallinen yhteiskunta saavutetaan jatkamalla väestösuhteiden politiikan kehittämistä valtakunnan tasolla.

Yhdenvertainen Suomi -toimintaohjelman puitteissa toteutettiin 'Hyvien väestösuhteiden pilottihanke', jonka aikana järjestettiin laajat tiedonkeruutilaisuudet. Tulokset esitettiin paikallisille päättäjille, jonka jälkeen keskusteltiin yhteisistä tavoitteista väestösuhteiden edistämiseksi. Vuoropuhelun edistäjänä ETNO järjestää tulevana syksynä valtakunnallisen dialogisarjan suomalaisten nuorten, viranomaisten ja muiden toimijoiden kesken. Dialogisarjan tavoitteena on tuoda esiin seikkoja, jotka kielteisesti vaikuttavat meidän nuorten yhteenkuuluvuuden ja turvallisuuden tunteeseen.

ETNO, ja sen alueelliset verkostot, on vain yksi virallinen väylä, jonka avulla edistetään rakentavaa vuoropuhelua ja yhteistä toimintaa valtakunnan tasolla. Olemassa olevien vuoropuhelurakenteiden vahvistamiseen, sekä uusien osallistumiskeinojen luomiseen tulisi panostaa yhdenvertaisuus-, väestösuhde- ja demokratia politiikassamme.

ETNO:n jäsenet ovat tuoneet esiin pelkoja ja epävarmuutta uuden hallitusohjelman esittämistä muutoksista erityisesti maahanmuutto- ja kotoutumispolitiikkaan. Poliitiikan ja lainsäädännön valmistelua ei tule tehdä kiireessä keskeisiä sidosryhmiä ja kansalaisia laajasti kuulematta. Avoimen hallinnon periaatteita tulee noudattaa politiikan valmistelussa. Muutosten vaikutukset väestösuhteisiin ja kansalaisten luottamukseen tulee arvioida. Erityisesti lasten ja nuorten, sekä naisten oikeuksien toteutumista koskevat esitykset tulisi valmistella kumppanuudessa kohderyhmien ja keskeisten sidosryhmien kanssa.

Rasismin, syrjinnän ja polarisaation vastaisen työn edistämisvelvollisuus tulisi perustua tutkittuun tietoon, jotta työ olisi uskottavaa. Tässä oikeusministeriön rooli on erityisen keskeinen. Yhdenvertainen Suomi -toimintaohjelmassa esitetty Syrjinnän vastaisen osaamiskeskuksen malli on syytä toteuttaa. Keskuksen toiminnan avulla vahvistaisimme valmiuksiamme puuttua syrjintään ja polarisaation pysäyttämiseen. Polarisaation aiheuttaman jännittyneen tilanteen purkaminen edellyttää lisää dialogia ja yhteistä tekemistä. Polarisaation vastaisen työn tavoitteena tulisi olla oikean tai väärän sijaan eri näkökulmien, intressien ja tarpeiden esiin tuominen.

Väestöryhmien ja asuinalueiden näkökulmalta on näkyvissä merkkejä huolestuttavasta epätasa-arvoisuudesta. Havaittavissa on terveys-, koulutus- ja talouseroja, jotka kohdistuvat erityisesti tiettyihin yhteiskuntaryhmiin. Suurimmat erot ovat näkyvissä suurimpien kaupunkien asuinalueissa, joissa naapurustojen väliset tulo- ja koulutustasoerot ovat havaittavissa. Näillä alueilla esiintyy segregoituneita kouluja, puutteellisia julkisia palveluita sekä harrastusmahdollisuuksia. Segregaation osaseuraukset näkyvät mm. akateemisissa saavutuksissa, työllisyysmahdollisuuksissa ja sosioekonomisessa tilassa.

Suomalaisen työelämän monimuotoisuudella on merkittävä vaikutus maassa olevien työllistymiselle, sekä osaavan työvoiman houkuttelevuudelle. Työllistymisen edistämisen lisäksi on selkeä tarve kehittää ja resursoida keinoja, joilla puututaan työsyrynnän ja kiskonnan kaltaisiin negatiivisiin seikkoihin.

Poliittisen vallan ulostulo rasismia vastaan ja yhdenvertaisuuden puolesta on merkittävä asia. Vuonna 2015 ETNO yhdessä Ihmisoikeusliiton ja yhdenvertaisuusvaltuutetun kanssa kannustivat eduskunnassa olevia puolueita uusimaan allekirjoituksensa Euroopan poliittisten puolueiden rasismiin vastaiseen peruskirjaan ja näin irtisanoutua rasismista. Peruskirjan uudelleen allekirjoittaminen, siihen sitoutuminen ja sen seuraaminen olisi välttämätöntä.

Peter Kariuki
Erityisasiantuntija/Pääsihteeri ETNO
OM/DJO/DVY

Viite: Valtioneuvoston työryhmä ja tiedonanto yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa

JAKELU:

Valtioneuvoston kanslia, Jouni Varanka, Hanna Kivistö

TIEDOKSI:

Valtioneuvoston työryhmä yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa

Etnisten suhteiden neuvottelukunta

Oikeusministeriö